

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКОВИЙ ВІСНИК
МІЖНАРОДНОГО
ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серія:
ФІЛОЛОГІЯ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Випуск 37 том 3

Одеса
2018

Гудманян А. Г.,
доктор філологічних наук, професор,
проректор з навчальної роботи
Національного авіаційного університету

Плетенецька Ю. М.,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри англійської філології і перекладу
Національного авіаційного університету

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КАТЕГОРІЇ МІСТИЧНОГО В АНГЛОМОВНІЙ ХУДОЖНІЙ ПРОЗІ В АСПЕКТІ ПЕРЕКЛАДУ

Анотація. Статтю присвячено виявленню мовних засобів вираження категорії містичного й моделюванню функціонально-семантичного поля цієї категорії в мові англійської готичної прози, зокрема англомовних готичних оповідань Едгара Аллана По в українських перекладах Ю. Лісняка, Л. Маєвської, М. Сарницького. Пропонується уточнене визначення поняттєвої категорії містичного, експлікуються три семантичні сфери: СТРАХ, ТАЄМНИЦЯ, СТАН ТРИВОЖНОГО ОЧІКУВАННЯ, які об'єднуються довкола цієї категорії.

Ключові слова: містичне, концепт, лексико-семантичне поле, страх, таємниця, стан тривожного очікування, готичний роман.

Постановка проблеми. Вивчення категорії містичного неодноразово здійснювалося вітчизняними та зарубіжними лінгвістичними студіями (О.Б. Галич [1], О.В. Матвієнко [2], А.О. Раті [3]); поняття фантастики було предметом аналізу у філософії та культурології (А.Ф. Лосєв [4]); поняття містики і містицизму аналізувалися у межах культурології (А. В. Малієнко) [5]; психології та естетики (Е. Берк) [6]. Але сучасні мовознавчі студії не приділяють достатньої уваги дослідженню природи містичного в усьому розмаїтті його конкретних семантичних виявів в англомовній художній прозі.

Метою статті є аналіз мовних репрезентацій містичного задля глибшого розуміння особливостей його вербалізації у ракурсі текстової семантики загалом та перекладознавства зокрема.

Виклад основного матеріалу. Поняття містичного (вслід за А.В. Бондарко) визначасмо як поняттєву категорію, як семантичну єдність смислових компонентів загального характеру, що є безпосередніми виразниками норм свідомості й пов'язують мовний матеріал з організаційними принципами процесу мислення, отримуючи конкретно-мовну реалізацію [7, с. 130].

Проблеми вивчення засобів номінації, структури мовних категорій, дослідження взаємодії різнорівневих мовних засобів завжди привертала увагу лінгвістів [7, с. 145]. Одним із пріоритетних напрямів у функціональній лінгвістиці є виділення проміжних семантичних категорій як категорій понятійних, що містяться в морфологічних, лексичних, стилістичних значеннях певної мови та їх мовних реалізацій [8, с. 5].

Вивчення вербалізації семантичних категорій містичного у готичних романах та апеляція до імпліцитних невербальних смислів є засобом доступу до таємниць мисленнєвих процесів

та емоційних переживань людини, що у сукупності формують рефлексію образності прозових художніх текстів.

Своєрідність вербалізації *містичного* в англійській художній прозі впливає з власне англійської національної традиції – передромантичного готичного роману. Англійська готична літературна традиція передбачає два протилежних вектори розвитку жанру – раціоналістичну та френетичну готику (В.М. Жирмунський), в основу яких покладено категорію *містичного*, яка ґрунтується на триєдності *таємниці – страх – стан тривожного очікування* (*mystery – fear – suspense*) [9, с. 75].

Таємниче, примарне, ірреальне, що не можна пояснити на раціональних засадах, є ключовою темою готичного роману, тим змістовим стрижнем, довкола якого побудована композиція твору.

Іншим джерелом *містичного*, поряд із таємничим, є пов'язаний із ним страх. Потреба в цій емоції виникає як необхідність відмови від «тривіальної» реальності, від логічного і повсякденного. Уявлення можливої небезпеки і тривога, викликана цим очікуванням, є визначальними в естетиці жахливого. Розкриття таємниці (**mystery**) визначає напруженість розвитку драматичного «готичного» сюжету (**suspense**), де страх (**fear**) є його рушійною силою.

Категорія *містичного* – це опосередкований універсальними законами мислення результат людського досвіду й представлена в мові англійського готичного роману системою різнорівневих (лексичних, словотвірних, граматичних) мовних засобів, котрі відтворюють її значення. Поняттєва категорія «містичне» належить до глибинного рівня семантики, тоді як її конкретно-мовна реалізація, вибір мовних засобів, розподіл семантичного навантаження між різнорівневими мовними одиницями здійснюється на поверхневому рівні. Причому мовна референція спрямована не безпосередньо на явища реального світу, а на певні ідеальні сутності – мисленнєві референти, які внаслідок креативності людського розуму здатні конструювати та структурувати ірреальні предмети та нереальні ситуації. Саме цей процес зумовлює встановлення меж взаємного узгодження індивідуальних концептуальних схем, які можуть розглядатися як конструктивні системи ментальних репрезентацій, відтворені різнорівневими засобами мови [10, с. 8].

Отже, *містичне* – це жанрова ознака, пов'язана з мотивом таємниці, вірою в надприродне, ірраціоналізмом як певним способом пізнання дійсності, що ґрунтується на створен-

ні атмосфери нагнітання страху перед невідомим. Наявність встановленої ознаки варто розглядати як смисловий інваріант, на основі якого відбувається систематизація різнорівневих мовних засобів у текстах готичної прози з метою моделювання цілісного функціонально-семантичного поля поняттєвої категорії «містичне».

Вербалізація категорії *містичного* зумовлена реалізацією концепту «Страх». Під час установавання семантичних типів лексичних одиниць визначальним є процес розщеплення цілісного категоріального значення на дрібніші значущі компоненти змісту. Основна функція мовних засобів реалізації концепту «Страх» – створення атмосфери загадковості, невизначеності, примарності.

Найбільш уживаними іменними лексемами на позначення «страху» в мові персонажів готичного роману Едгара По: *fear, affright, alarm, anxiety, apprehension, awe, care, consternation, dread, dismay, fright, horror, reverence, scare, suspense, terror, worry* [37]. Абсолютною домінантою є лексема *fear*, довкола якої на підставі спільного інваріантного значення об'єднуються різнорівневі мовні засоби, утворюючи три семантичні сфери: СТРАХ, ТАСМНИЦЯ, СТАН ТРИВОЖНОГО ОЧІКУВАННЯ.

Реалізація поняттєвої категорії *містичне* за допомогою граматичних засобів зумовлена специфічною будовою речень, а також домінують роллю засобів стилістичного синтаксису (вставна фраза, інверсія, риторичне запитання) та синтаксису тексту (складне синтаксичне ціле), які впливають на емотивну семантику лексичних одиниць, що експлікують ознаку концепту «страх» у межах досліджуваної категорії. Найбільш поширеними є граматичні засоби, які відтворюють значення «нагнітання страху» та «переживання страху» (заперечні частки, речення з однорідними членами). Це пояснюється функціонуванням складі семантичного компоненту каузації дії і є додатковим доказом жанрової особливості готичного роману, коли всі його різновиди об'єднані спільною сугестивною функцією.

Й. Трір запровадив поняття семантичного поля «для пояснення того факту, що значення лексичних елементів визначаються лише на основі подібності з одними релевантними одиницями і відмінності від інших елементів». Лексико-семантичне поле як певним чином організована сукупність різнорівневих мовних одиниць має власну структуру, що може складатися з окремих мікрополів як різновидів інваріантного змісту певної категорії (Я.Е. Ахалкіна, О.В. Бондарко, В.М. Павлов та ін.). Аналіз ключових концептів СТРАХ, ТАСМНИЦЯ, СТАН ТРИВОЖНОГО ОЧІКУВАННЯ, що репрезентує категорію містичного у творах американського письменника Едгара По, його здатність взаємодіяти з суміжними синтаксичними, функціонально-семантичними, словотвірними і текстовими категоріями свідчить про належність до поліцентричного типу з дифузною структурою.

Визначення поля в термінах семантичних компонентів сприяє точній вказівці на організацію певних полів і відносини між їх членами [11, с. 27]. Для нашого дослідження важливими будуть такі властивості лексико-семантичного поля:

1) лексико-семантичне поле як вид лексичного угруповання володіє національною специфікою, виявленою в зіставленні з аналогічним угрупованням в перекладі іншою мовою;

2) можливою є розробка моделі опису національної специфіки лексичного угруповання, яка дозволить комплексно виявити риси національної специфіки кожної з мов перекладів;

3) параметрами, що формують теоретичну модель опису національної специфіки відтворення семантики лексичного угруповання, є ступінь еквівалентності структурної організації полів; семантичні ознаки, що лежать в основі семної структури поля; комунікативна активність ядра і семантики периферії лексичних одиниць.

Лексико-семантична підсистема мови, будучи найбільш складною за своєю структурною організацією, характеризується такими особливостями, як відкритість, незамкнутість, рухливість і семантична невизначеність. Ці особливості пояснюються різноманітністю функцій мови і безпосереднім впливом на лексику позамовної дійсності.

У різних мовах одне й те саме лексико-семантичне поле може бути організоване по-різному, але основні типи кореляцій усередині поля залишаються незмінними, змінюється лише кількість лексем, що вступають у ті чи інші типи взаємин, при цьому з'являються певні особливості відношень, що характеризують ту чи іншу мову.

Периферійна частина лексико-семантичного поля, яка представлена двома концептами ТАСМНИЦЯ, СТАН ТРИВОЖНОГО ОЧІКУВАННЯ у містичних творах Едгара По ділиться на два ключових мікрополя із загальними диференційними семами:

1) мікрополе *містичні персонажі*: “*Oh! No mortal could support the horror of that countenance. A mummy again endued with animation could not be so hideous as that wretch. I had gazed on him while unfinished; he was ugly then, but when those muscles and joints were rendered capable of motion, it became a thing such as even Dante could not have conceived*” [12, с. 69]. – «*На нього неможливо було дивитися без відрази. Жодна мумія, повернута до життя, не могла бути жахливішою за це чудовисько. Коли його суглоби і м'язи стали рухатись, вийшло щось потворніше, ніж усі вигадки Данте*» [13].

Відразливе тіло чудовиська зображене автором за допомогою жанротвірної реєстру соматичної лексики *muscles and joints*, що адекватно відображений у перекладі стилістичними відповідниками *суглоби, м'язи*. Лексеми *horror, hideous, ugly*, що позначають огиду, перекладено як *відраза, жахливий, потворний*, що свідчить про урізноманітнення перекладачем лексичного реєстру. Лексема, що позначає істоту надприродного світу, *mummy* – мумія також збережена в перекладі, що свідчить про кваліфікований переклад фрагмента з урахуванням жанротвірних особливостей. Варто погодитись із думкою А. Сітко та І. Струк щодо труднощів передавання слів із додатковим смисловим та емотивним навантаженням, яке використовують не лише для того, щоб схарактеризувати персонажа, але й висловити глибину задуму автора [14, с. 124];

2) мікрополе *стан напруження*: “*Inured as I was to sick beds and death, this suspense grew and grew upon me. I could almost hear the beating of my own heart, and the blood surging through my temples sounded like blows from a hammer*” [12, с. 187]. – «*Хоч як я звик до хвороб і смерті, це очікування дедалі більше й більше nerveвало мене. Я майже чув биття власного серця; а кров, що приликала до скронь, стугоніла в мозку, як удари молота*» [13].

Насамперед варто вказати на номінацію стану емоційного напруження за допомогою повтору *this suspense grew and grew upon me*. Перекладач, не хетуючи задумом автора, відбиває стилістично-маркований засіб у перекладі добором

стилістичних відповідників. Порівняння *the blood surging through my temples sounded like blows from a hammer – а кров, що приливала до скронь, стугоніла в мозку, як удари молота* зображує страшний біль та нервову напруженість героя. Бачимо стилістичне підсилення з боку перекладача *стугоніла в мозку*, яке передає в тексті перекладу емоційний стан героя і є вдалою, осмисленою знахідкою, яка дозволяє стилістично марковано відтворити в перекладі задум автора першотвору. Тому цілком погоджуємося із твердженням Г. Лисенко та З. Чепурної про те, що «професійний переклад починається зі стадії, коли іншомовне речення вже осмислене перекладачем...» [15, с. 41]. Доречною в цьому контексті, вбачається і думка О. Линтвар про те, щоб зрозуміти письменника варто заглибитися в «душу» його творів [16, с. 161], у цьому разі перекладачеві це вдалось зробити.

Так, у цьому мікрополі важливим є дотримання емоційного складника авторської інтенції за допомогою використання порівняння та підсилення.

Домінантним є найбільш частотний концепт «Страх», який виражається мікрополем загадкових місць готичних замків, де атмосфера містичності та таємничості поглинає читача шляхом демонстрації «темних місць»: *“From the windows I could see that the suite of rooms lay along to the south of the castle, the windows of the end room looking out both west and south. On the latter side, as well as to the former, there was a great precipice. The castle was built on the corner of a great rock, so that on three sides it was quite impregnable, and great windows were placed here where sling, or bow, or culverin could not reach, and consequently light and comfort, impossible to a position which had to be guarded, were secured. To the west was a great valley, and then, rising far away, great jagged mountain fastnesses, rising peak on peak, the sheer rock studded with mountain ash and thorn, whose roots clung in cracks and crevices and crannies of the stone”* [12, с. 184]; – «За розташуванням вікон я зрозумів, що анфілада кімнат тягнеться на південному боці замку, а вікна цієї кімнати виходять на захід і південь. З того й іншого боку зяяла величезна прірва. Замок побудували на краю стрімкої кручі, тому з трьох боків він був абсолютно неприступний. На заході виділялася велика долина, а за нею, вдалині, височили зубчасті кручі, розташовані одна за одною; вони були вкриті гірськими квітами і терном, коріння якого чіплялося за тріщини і розвалене каміння» [13].

Застрашливий краєвид навколо замку описаний автором *the sheer rock studded with mountain ash and thorn, whose roots clung in cracks and crevices and crannies of the stone*, що в перекладі відтворено як *зубчасті кручі, розташовані одна за одною; вони були вкриті гірськими квітами і терном, коріння якого чіплялося за тріщини і розвалене каміння*. Із цього фрагмента читач розуміє, що за територією, на якій, власне, стояв замок, ніхто особливо не доглядав, вона просто охоронялася й була відокремлена від реального світу. Описуючи навколишній краєвид, автор оригіналу вдається до алітерації, щоб нагромадженням різкого звука *st* передати всю повноту неприязної атмосфери, що оточувала замок, яку перекладач намагається якомога точніше відтворити, теж добираючи лексеми зі звуком *p*. Невдалим перекладацьким кроком вважаємо елімінацію частини розгляданого фрагмента. Едгар По, зазначаючи, що замок стоїть на краю стрімкої кручі, додає до цього надзвичай-

но важливу деталь вікон, тобто єдиного елемента замку, через який можна було б щось побачити. Авторове *and great windows were placed here where sling, or bow, or culverin could not reach, and consequently light and comfort, impossible to a position which had to be guarded, were secured* повністю вилучене перекладачем. В уривку автор змальовує висоту замку, зазначаючи, що ні праща, ні лук, ні вогнепальна зброя не може дістати будівлі. Перекладач позбавляє текст важливих жанрово-композиційних деталей хронотопу, що призводить до послаблення стилістичної матриці хронотопного контексту.

Так, ця ідея має відтворюватися за допомогою використання прийому алітерації та опису. Згубними для перекладу є прийом вилучення інформації.

У межах домінантного поля також спостерігаємо використання лексем *fearful, terrible, horrible, dreadful, horror, disbelief, awful, frightening*. До прикладу: *“I saw him sometimes shudder with horror; at others a lively surprise, unmingled with disbelief, was painted on his countenance”* [12, с. 56]; – «Я помітив, що він здригався від жаху, а іноді на його обличчі читався неабиякий подив із домішкою сумніву» [13]. Концепт СТРАХ Едгар По змальовує за допомогою лексем жанротвірного регістру, що відтворюються перекладачем добром удалих перекладацьких прийомів. Лексеми *horror* та *disbelief* перекладено за допомогою стилістичних відповідників *жах, сумнів*. До стилістичного підсилення слід віднести переклад лексеми *shuddered* – *здригнувся*, у якому перекладач зберігає стилістичну маркованість та емоційно-експресивний заряд, тим самим адекватно відтворюючи мовну об'єктивацію когнітеми. Збереження у вторинному тексті лексем, що позначають фізичну слабкість, є наслідком ретельного вивчення перекладачем смислової програми автора, що уможлиблює за допомогою когнітивної компетенції відтворення мовної об'єктивації концепту. Звідси виникає семантика лексем концепту СТРАХ, яка імплікує могутню силу, здатну підкорити собі емоції та волю людини, переважно не викликає труднощі та передбачає використання контекстуально-го відповідника.

Конституенти граматичного рівня складають переважно одиниці стилістичного синтаксису (еліптичні речення, риторичні запитання, вставні фрази, речення з інверсійним порядком слів). Серед словотвірних засобів виокремлюємо іменники та прикметники-деривати із суфіксальною та афіксальною моделлю словотворення, а також прикметники-комполіти (N + Adj. > Adj.). Спорадично вживаються лексичні одиниці «переживання страху», що експлікують відчуття естетичної насолоди від зустрічі з моторошним потойбіччям, наприклад: (4) *“she felt a sensation of sublimity rising into terror – a suspension of astonishment”* [12, с. 49]; – *Відчуття величності перепліталось з відчуттям страху та одночасного захоплення* [13]. Ці одиниці доповнюють конституенти словотвірного рівня: іменники-деривати, утворені від дієслівних основ за допомогою суфіксів *-sion, -tion*, прикметники-деривати із суфіксом *-ible* та прислівники способу дії з адвербіальним суфіксом *-ly* як особливим маркером певної поведінки у стані психологічного напруження (*fearfully*). Граматичний рівень представлений складнопідрядними реченнями з підрядними результату та предикативними частинами (предикати стану + *as if, as though*).

Таким чином, вербальне поле концептів містичного має польову структуру, яку можна представити у вигляді поля.

У ядрі перебуває концепт СТРАХ, позаядер- на частина поля містить концепт ТАСМНИЦЯ, а найменш частотне вико- ристання концепту СТАН ТРИВОЖНОГО ОЧІКУ- ВАННЯ виносимо за периферію.

Висновки. Проаналізу- вавши експлікацію концеп- тів на вербальному рівні тексту містичного роману – рівні плану вираження, ми можемо дійти висновку, що різноманітні мовні засоби є невід’ємною частиною безпосередньої і опосеред- кованої експлікації емо- ційних концептів СТРАХ, ТАСМНИЦЯ, СТАН ТРИВОЖНОГО ОЧІКУВАННЯ у готичній літературній традиції. За допомогою всього масиву цих вербаль- них засобів створюється атмосфера жаху і трепету.

Лексеми, що входять у ядро цих мікрополів, входять у ближню периферію лексико-семантичного поля відношень. До периферійної зони належать ті лексеми, у значеннях яких сема релятивності входить до другорядних (периферійних), тобто вона вказує на неістотну ознаку позначеного об’єкта. Ознаки, з якими співвідносяться другорядні семи, не мають вирішального значення для виділення та ідентифікації об’єкта.

Кожна з груп має свій набір сем. Специфічні семи, властиві окремим групам слів, як правило, не вишиковуються в чітку вертикальну, поступово-образну, ланкову лінію залежності, а перебувають між собою у відношеннях рівноправності і всі разом підпорядковані ядерній семі, на основі якої виділяється така група.

Семема має польову структуру. До ядра семеми належать основні, постійні, експліцитні, яскраві семи, а до периферії навпаки – другорядні, імовірнісні, слабкі. Така структурова- ність і складність семантики дає підставу порівняти значення слова з деякими табло, на якому спалахнула лише частина клі- тин, а інша залишилася неувімкненою. Ці клітини – неактуалі- зовані семи – можуть бути використані як простір для подаль- шого семантичного розвитку в перекладі.

Ядерні семи (*темні місця*) не є складними для перекладу та складають основу семеми, вони дають можливість семемам вступати в системні відносини з іншими семемами в лексичній системі мови. За рахунок периферійних сем забезпечуються номінативні потенції семеми і експресивність слововживан- ня. Ядерні семи лексичних значень виявляються за допомогою аналізу словникових дефініцій, периферійні ж семи (*містичні персонажі, стан напруження*) виявляються переважно аналі- зом емотивних контекстів вживання слів.

Ядерні семи в структурі лексичного значення зумовлені, як пра- вило, найбільш відображеною в значенні позамовною дійсністю, тоді як периферійні семи, будучи також залежними від позамовної дійсності, зазнають впливу й інших факторів (культурна специфі- ка). Результатом є виникнення слів-асоціацій, які правильно переда- ють інтенцію автора та, як результат, є периферійною семою.

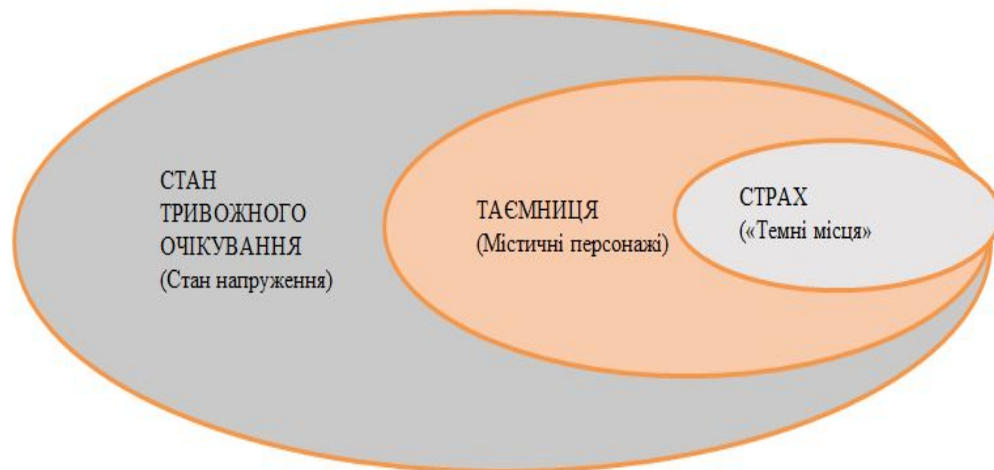

Рис. 1. Польова структура концептів містичного твору Едгара По

Для опису значення та адекватного відтворення у перекладі необхідним є поняття актуального смислу слова – сукупності комунікативно релевантних сем у конкретному акті мовлення персонажів містичних творів. Отже, формування певного акту- ального сенсу зумовлене включенням слова в комунікативний акт україномовних персонажів під час перекладу.

Література:

1. Галич О. Б. Мовні засоби відтворення містичного в англійському готичному романі XVIII ст.: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Київ, 2011. 21 с.
2. Матвієнко О.В. Традиції готики в англійській літературі XIX століття: автореф. дис. ... канд. філолог. наук 10.01.04. Донецьк, 2000. 32 с.
3. Раті А. Жанрові особливості англомовної літератури жахів та їх від- творення українською мовою: дис. ... канд. філол. наук, 2016. 223 с.
4. Лосев А.Ф. Диалектика мифа. Философия. Мифология. Культура. Москва: Политиздат, 1991. 525 с.
5. Малиенко А.В. Спектр етичеських мотивов в англійской літературной готике (романистика А. Рэдклиф). XVIII век: искус- ство жить и жизнь искусства. Москва: Высшая школа, 2006. С. 25–26.
6. Берк Э. Философское исследование о происхождении наших идей возвышенного и прекрасного. Москва: Искусство, 1979. 237 с.
7. Бондарко А.В. Принципы функциональной грамматики и вопросы аспектологии Москва: Эдиториал УРСС, 2007. 208 с.
8. Галич О. Б. Мовні засоби відтворення містичного в англійському готичному романі XVIII ст.: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Київ, 2011. 21с.
9. Жирмунский В.М. Введение в литературоведение : курс лекций. Санкт-Петербург: Изд-во С.-Петерб. ун-та, 1996. 438 с.
10. Мещанинов І. І. Співвідношення логічних і граматичних категорій. *Мова і мислення*. Москва: Наука, 1967. С. 7–16.
11. Потебня А. А. Теоретическая семантика. Москва: Высш. шк., 1990 г. 344 с.
12. Poe E. A. Selected Tales. Croydon: Penguin Books, 1994. 406 p.
13. Едгар Аллан По. Повні тексти творів.. пер. з англ. Ю. Лісняк, Л. Маєвська, М. Сарницький. URL: <http://www.ukrlib.com.ua/world/author.php?id=40>
14. Сітко А.В., Струк І.В. Адекватність та еквівалентність у перекла- ді мовних особливостей *Sciences of Europe*. Прага (Чехія), 2016. Вып. 10 (10). С. 124.

15. Лисенко Г., Чепурна З. Досягнення функціональної тотожності як основи перекладацьких перетворень. Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Філологічні науки. 2016. Кн. 2. С. 41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzfn_2016_2_10
16. Линтвар О.М. Індивідуальний авторський стиль (ідіостиль), ідіолект автора художнього твору. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Філологічна. 2014. Вип. 44. С. 160–162. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2014_44_50.

Гудманян А. Г., Плетенецкая Ю. Н. Вербализация категории мистического в англоязычной художественной прозе в аспекте перевода

Аннотация. Стаття посвящена виявленню мистического и моделюванню функціонально-семантичного поля цієї категорії в мові англійської готическої прози, а іменно англоязычних готических розказов Едгара Аллана По в українських перекладах Ю. Лисняка, Л. Маевської, Н. Сарницького. Пропонується уточненне визначення

понятійної категорії мистического, експліцируються три семантичні сфери: СТРАХ, ТАЙНА, СОСТОЯНИЕ ТРЕВОЖНОГО ОЖИДАНИЯ, которые объединяются вокруг этой категории.

Ключевые слова: мистическое, концепт, лексико-семантическое поле, страх, тайна, состояние тревожного ожидания, готический роман.

Gudmanian A., Pletenetska Yu. Verbalization of the Category of Mystic in the English Fictional Texts in the Aspect of Translation

Summary. The article is devoted to revealing of linguistic means of the category of mystic expression as well as modeling of lexico-semantic field of this category in the language of English Gothic prose, English Gothic stories by Edgar Allan Poe in Ukrainian translations of Yu. Lisniak, L. Maievskaya, M. Sarnytskyj, in particular. The research proposes specified definition of the concept mystic, and explicates three semantic spheres: FEAR, MYSTERY, STATE OF ANXIETY that exist within this category.

Key words: mystic, concept, lexico-semantic field, fear, mystery, state of anxiety, Gothic novel.